

A B C D E

UTKAST

P M A N G V A L I D E R I N G M . M .

Högskoleutbildningar

Bedömning av utländska utbildningar

Högskoleverket är ett nationellt expertcentrum för utländsk högskoleutbildning. Högskoleverket besvarar frågor om värdering av utländska högre examina samt godtagbar standard för studier utomlands. Värdering av utländsk högskoleexamina innebär att högskoleverket bedömer hur examina avlagda i utlandet motsvarar examina som avlagts i Sverige. Därtill lämnar högskoleverket information till utlandet om svensk utbildning och främjar erkännandet av svensk utbildning utomlands.

Högskoleverket värderar utländsk högre utbildning för yrkesverksamhet i Sverige. Endast universitets- och högskoleutbildningar som avslutats med examen värderas. Värderingen är kostnadsfri. Högskoleverket ger även information om de generella EG-direktiven för erkännande av yrkeskompetens (reglerade yrken). Sedan ändringen i skollagen 2000 prövar Högskoleverket även behörighet till anställning utan tidsbegränsning i det offentliga skolväsendet för personer med utländsk lärarutbildning.

Vilka utbildningar bedöms var?

Högskoleverket bedömer de flesta utländska högskoleutbildningar, med nedan nämnda undantag.

Sjöfartsverket: Sjöbefälsutbildningar

Socialstyrelsen: Slutförda utländska utbildningar på vårdområdet för yrken som omfattas av bestämmelser om legitimation (Läkare, apotekare, sjuksköterska, sjukgymnast, tandläkare)

Jordbruksverket: Veterinärer, agronomer

Luftfartsverket: Utbildningar inom flygyrkena såsom pilot, helikopterförare och flygtekniker.

Hur går bedömningen till?

Högskoleverket jämför utländsk utbildning med svensk. Jämförelsen uttrycks i termer av svenska examina. Värderingen innebär inte att en svensk examen utfärdas. Värderingen är avsedd att vara en vägledning till arbetsgivare. Den kan också fungera som en vägledning för svenska universitet och högskolor. Alla beslut om antagning och tillgodoräknande av utbildning fattas av universitet och högskola. Detta gäller både avslutad och oavslutad utbildning. Information ges av studievägledare vid universitet och högskolor.

Ansökningshandlingarna ska skickas till Högskoleverket. Värderingsutlåtandet sänds till den sökande. Enligt uppgift på högskoleverkets hemsida (2002-03-15) är väntetiden i genomsnitt 4 månader.

Högskoleverket ger också information om de generella EG-direktiven för erkännande av yrkeskompetens (reglerade yrken).

Värderingsverksamheten innebär bland annat att arbetsgivare som har sökande med utländsk högskoleexamen kan vända sig till Högskoleverket och få hjälp med bedömningen. Värderingen är kostnadsfri. Enskilda personer kan också få sin examen bedömd av Högskoleverket. Värderingen är i första hand avsedd att vara en rekommendation till arbetsgivare.

Var får man veta mera?

Man kan vända sig till vägledare inom arbetsförmedlingar (AF), centrala studievägledningen (motsvarande) inom universitet/högskola, studie- och yrkesvägledare vid kommunal vuxenutbildning eller SFI-skola, flyktingsekreterare eller flyktingsamordnare.

Gymnasieutbildningar

Bedömning av utländsk gymnasieutbildning

Verket för högskoleservice (VHS) gör bedömningar av avslutade/fullständiga utländska gymnasieutbildningar. Observera att det inte krävs någon bedömning för att kunna söka en utbildning genom VHS.

Handläggningstiden varierar, men väntetiden kan ibland uppgå till flera månader eftersom bedömningar normalt inte görs under antagningsperioden till vår- respektive höstterminens högskolestudier.

På VHS hemsida finns kortfattad information sammanställd om hur gymnasieutbildningen från några av de vanligaste ansökarländerna bedöms.

Icke fullföljda gymnasieutbildningar bedöms inte av VHS. Personer med sådan utbildning hänvisas till studievägledare vid komvux eller något universitet eller högskola för information om andra behörighetsgrunder.

Prövningscenter

I Stockholm stad finns fem prövningscenter (utbildningsförvaltningen) som utför särskild prövning. Prövning kan göras för att få betyg i en kurs eller höja ett befintligt betyg i alla nu gällande nationella kurser som ges på gymnasieskolan. Prövningen innebär att man får möjlighet att läsa om kursen helt eller delvis på egen hand för att därefter genomgå prövning och förhoppningsvis erhålla ett högre betyg. Förutsättningen är att man har avslutat eller avbrutit din gymnasieutbildning och inte går på komvux (*studier på komvux kan bedrivas men inte just de ämnen som du vill göra prövning i*) samt är mantalsskriven i Stockholm För närvarande (mars 2002) kostar en prövning 500 kronor per kurs För elever som går i gymnasieskolan och som fått icke godkänt gäller att alla IG-prövningar görs på resp. gymnasieskola.

Samhällsvetenskaps- och economicenter (SEC) utför prövningar i samhällsvetenskapliga och ekonomiska ämnen.

Språkom har hand om prövning i svenska, svenska som andraspråk, engelska, moderna och klassiska språk.

Naturvetarcentrum (NVC) utför särskild prövning i de nationella kurserna - naturvetenskapliga ämnen Ma/FY/Ke/Bi/Nk/TkA och samt grundkursen i data.

Service- och omvårdnadscenter utför särskild prövning i barn- och fritidsprogrammet, restaurangprogrammet och omvårdnadsprogrammets kurser, Idrott och Hälsa m.fl. kurser.

Mediecenter. Prövning i ämnet Estetisk verksamhet.

Validering av vuxnas kunskap och kompetens (SOU 2001:78)

I regeringens definition validering av kan tre syften urskiljas

- Att få betyg som kan ge behörighet för vidare studier
- Att få ett kompetensbevis riktat mot arbetslivet, dvs. validering av yrkeskompetens
- Validering som ett pedagogiskt förhållningssätt, så att utbildningens uppläggning och genomförande anpassas till den vuxnes förutsättningar och kunskaper

Delar av utredningens förslag

- Skyldighet för kommunerna att erbjuda validering fastläggs i lag och/eller förordning
- Kommunen ges ansvar för all validering på lokal nivå – såväl för kompetensbevis som för betyg. Vilken/vilka kommunala organ som skall svara för detta bestämmer kommunen utifrån vad som bedöms lämpligast.
- Ett nationellt organ (nationell myndighet) inrättas för validering för betyg och kompetensbevis. I uppgifterna för ett sådant organ skulle kunna vara att tillsammans med arbetsmarknadens parter fastställa krav mot vilka validering ska genomföras.

Vägledningen- såväl studie- och yrkesvägledningen i kommunen och som vägledning inom arbetsmarknadsverket – är en tjänst som med sin speciella metodik skulle kunna vara sammanhållande i samband med validering.

Enligt utsago ska en proposition läggas fram efter valet 2002.

Översättning av utländska betyg

För bedömningar som utförs av högskoleverket av behöver diplom/examensbevis/ämnesförteckningar inte översättas om originalspråket är danska, engelska, franska, norska eller tyska. För handlingar skrivna på andra språk krävs översättning av auktoriserad translator till svenska eller något av nyss nämnda språk.

När det gäller bedömningar som utförs av VHS gäller att betyg på engelska, franska, tyska eller från de nordiska länderna inte behöver översättas. Från övriga länder gäller att översättning ska vara utfärdade av auktoriserad översättare.

Arbetsförmedlingen¹ har möjlighet individuellt bedöma och ersätta kostnader för översättning av betyg/arbetsintyg till arbetsökande om de bedömer att det behövs för att kunna erhålla ett arbete.

Studie- och yrkesvägledning

Centrum för Studieinformation (Utbildningsförvaltningen)

För att underlätta för den som vill börja studera kan centrum för studieinformation erbjuda:

- information om studier och yrken
- studieplanering
- studie- och yrkesvägledning
- information om studiefinansiering

Vägledning ges också genom

- vägledare inom arbetsförmedlingarna (AF)
- centrala studievägledningen (motsvarande) inom universitet/högskola
- studie- och yrkesvägledare vid kommunal vuxenutbildning och vissa stadsdelsförvaltningar
- flyktingsekreterare eller flyktingsamordnare

¹ Detta gäller enligt uppgift för arbetsförmedlingarna i Stockholms län.

Utbildningsförvaltningens försöksverksamhet med validering

Bifogar rapport "Valideringsprojekt i Stockholms stad 1/1-30/6 2001" samt kopia på artikel "Yrkesvalidering förändrar deltagarnas liv" (utdrag ur tidningen Lärande nr 1 2002 utdrag som utges av utbildningsförvaltningen).

Försöksverksamheten fortgår allttjämt vid utbildningsförvaltningen (ht 2001 och vt 2002)

Huruvida försöksverksamheten kommer att permanentas och ingå i utbildningsförvaltningens nya Komvuxcenter som startar upp 2002-07-01 är oklart. Genomförs förslaget i SOU-utredningen "Validering av vuxnas kunskap och kompetens" att så kommer kommunerna att bli ansvariga för validering, det ankommer då på kommunen att besluta vilken nämnd som kommer att få ansvaret.

Behörighetsregler

Den öppna högskolan – breddad rekrytering och nya vägar till högskolan

-reell kompetens

-alternativt urval (10 % av de studenter som antas kan göras utifrån behörighetsregler som högskolan/universitet själva fastställer).

-rekryteringsdelegation

Högskolan

Gymnasieskolan

Några frågor att tänka på för KOA (Överlappar Görans minnesanteckningar)

- Ska KOA innehålla en tjänst för vägledning och vidarelots till befintliga kanaler för validering m.m.
- Former för samarbete/samverkan med KOA och valideringsaktörerna m.fl.;
- Komvuxcenter bildas i Stockholm – ny organisation – att tänka på då kontaktvägar ska etableras
- Undersöka om samverkan/samarbete kan ske med försöksverksamheter med validering som pågår inom utbildningsförvaltningen (i avvaktan på om verksamhetens permanentas).

Ska man i den slutliga projektansökan begära medel för personer som kan ta tag i rubricerade frågor.